

**A 2009. évi verseny főtámogatója:
NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ ZRT.**

A rendezvény támogatói:
BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM
VERES PÉTER GIMNÁZIUM
ELTE TTK MATEMATIKAI INTÉZET
OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM
BRINGÓHINTÓ KKT.
MACKENSEN KFT.

Zene és hang: CSIBA LAJOS, KERÉKES BARNABÁS

A verseny körzeti fordulójának helyi szervezői:

Buda körzetben:

GELNICZKY GYÖRGY (Veres Péter Gimnázium)
HORVÁTHNÉ LÁPOSI ÉVA (Bárzi Géza Általános Iskola)
MERÉNYI IMRE (Baár-Madas Református Gimnázium)
FARKAS ESZTER (Áldás Utcai Általános Iskola)
ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Pest körzetben:

KAPOSINÉ BODÓ ANNA (Babits Mihály Gimnázium)
SZÉKELYHIDI-CSÁFORDA MÓNICA (Móra Ferenc Általános Iskola)
MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)
LATÁK ISTVÁN (Lónyay Református Gimnázium)

A Jókai-körzetben:

GAZDA-PUSZTAINÉ VÉBER GABRIELLA (Vaszary János Ált. Isk., Tata)
KÁSA ZSUZSANNA (Deák Ferenc Általános Iskola, Veszprém)
LASKÓ ZOLTÁNNÉ (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár)

A Petőfi-körzetben:

TERCSINÉ TÓTH ILONA (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)
OSVÁTH EMESE (Szilády Áron Református Gimnázium, Kiskunhalas)

A Vörösmarty-körzetben:

VARGÁNÉ VÁRSZEGI CSILLA (Gönczy Pál Ált. Isk., Hajdúszoboszló)
KATONÁNÉ FERENCZ ÉVA (Bocskai István Általános Iskola, Derecske)
TÓTHNÉ BODÓ MÁRIA (GYAKI 5. Sz. Ált. és Sportiskola Tagint., Gyula)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2009. 3. osztály Országos döntő

A rendezvény fővédnöke:
Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus

A feladatsor összeállítója:
MARTON ÁGOTA középiskolai tanár

Feladatok, ötletek:
BERÓNÉ LOSONCZI MÁRIA általános iskolai tanító
BIHACKERNÉ VÍZAKNAI ILONA általános iskolai tanító
KÓTHAYNÉ MILLER EDIT általános iskolai tanító

A feladatsor lektorálójaja:
PAPP ISTVÁN középiskolai tanár

Szerkesztés, informatikai háttér:
TASSY GERGELY egyetemi hallgató

A verseny megálmodója:
NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mit jelent a következő szólás: „*A fecske elrepül, a veréb itt marad.*”?
 (A) *A régi barátokra jobban számíthatsz, mint egy kedveskedő idegenre.*
 (B) *Jobb az izgalmasabb dolog, mint az, ami biztos.*
 (C) *Mondjuk ki a dolog lényegét, ne beszéljünk mellé!*
 (D) *Mindig az a győztes, aki a gyorsabb.*
 (E) *Többet ér az egyszerű, de megbízható, mint a tetszetős külsejű, megnyerő modorú, de jöttment, sehonnai ember.*
- Hencidától Boncidáig folyt a sárga lé.* A népmesék gyakori befejező formulája ez. De mit jelent a *sárga lé*?
 (A) *bor* (B) *sör* (C) *húsleves* (D) *narancsszörp* (E) *almalé*
- Figyeljétek meg a szavakban az **u, ú** betűket! Mely válaszban találtok hibát?
 (A) *karcsu, daru, batyu* (B) *odú, fordul, újság* (C) *búcsú, alku, utas*
 (D) *úri, bújócaska, új* (E) *hamu, kapu, újj*
- Melyik állat neve lesz az előtagja a következő szavaknak:*cipő*,*száj*,*paprikás*,*szív*,*gerinc*?
 (A) *oroszlán* (B) *csirke* (C) *őz* (D) *nyúl* (E) *béka*
- Melyik szóból hiányzik az **i** betű?
 (A) *d...cséret* (B) *rad...r* (C) *m...nd...g* (D) *h...radó* (E) *...r...gy*
- Milyen gyógyszerre van szüksége az ördögnek? Gondoljatok arra a közmondásra, amelynek ő a főszereplője!
 (A) *C-vitaminra* (B) *hashajtóra* (C) *fájdalomcsillapítóra*
 (D) *lázcsillapítóra* (E) *altatóra*
- Állítsátok betűrendbe a szavakat, majd ez alapján döntsetek el, hogy az alábbi állítások közül melyek **igazak**!
írógép, írat, irkál, irodalom, író, írás
 (A) *Ha a 2. szót rövid i-vel íránk, megváltozna a szó jelentése.*
 (B) *A 4. szó összetett szó.*
 (C) *Az első négy szó mindegyike két szótagos.*
 (D) *Ha az 1., 2. és 4. szó elé s betűt írunk, értelmes szót kapunk.*
 (E) *Ha a 4. és az 5. szó elé b betűt írunk, értelmes szót kapunk.*

- Írók, költők neve rakható ki a válaszok betűsoraiból. Válasszátok ki azokat, akiknek mesehőseit megtaláljátok a dőlt betűs felsorolásban!
Füles, Mikkamakka, Kukori, Mekk mester, Mirr Murr, Madárvédő Golyókapkodó, Bogáncs, Berzsián

(A) *LEMIN* (B) *STIKÁCSUSNÁV* (C) *DASNEREN*
 (D) *TÓSIKTOS* (E) *VÁRLENZÁRI*

- Palkó fogalmazást ír. Melyik mondatokban találtak helyesírási, nyelvhelyességi hibát?
 (A) *Peti elment a boltban.* (B) *Az üzletbe tejet, kenyeret vásárolt.*
 (C) *Az árút kosárban vitte.* (D) *A pénztárhoz ért és fizetett.*
 (E) *Udvariasan el köszönt.*
- Mely szavak lesznek értelmesek úgy is, ha beillesztünk valahova egy **j** betűt?
 (A) *pata* (B) *ég* (C) *tea* (D) *kapa* (E) *fiók*
- Melyik szó jelent valamilyen **növényt**?
 (A) *tengeri* (B) *paszuly* (C) *pityókás* (D) *paraj* (E) *piszke*
- Az alábbiak közül kik **nem** szerepelnek Kipling *A dzsungel könyve* című művében?
 (A) *Akela* (B) *Karak* (C) *Ká* (D) *Balu* (E) *Aromo*
- Mely magánhangzók beillesztésével kapunk értelmes szót a **g...ly...** szóból?
 (A) *á, a* (B) *ó, o* (C) *o, ó* (D) *u, u* (E) *ö, e*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Fejtsétek meg a keresztrejtvényt, majd magyarázzátok meg röviden a megfejtésként kijött közmondás értelmét! (Akkor is töltsétek ki a vízszintes sorokat, ha a megfejtést már hamarabb kitaláltátok!)

Meghatározások: 1. Hét országra szóló vigasság. 2. Életre kelt fabábu, hosszú orral. 3. Aprajafalva lakóinak a színe. 4. Gonosz mesefigura, seprűn közlekedik. 5. Irma néni fehér szőrű macskája. 6. Ebből lesz a csoda a Kukori és Kotkoda című rajzfilmben. 7. Mesék csodaszép szereplője. 8. Irma néni fekete szőrű macskája. 9. A „Bóbita, Bóbita táncol...” kezdetű vers költője. 10. A nyúl neve Fekete István regényeiben. 11. A farsang fontos kelléke. 12. A Kincskereső kisködmön írója. 13. Az őz neve Félix Salten regényében. 14. Nagy magyar meseíró. 15. Ezt a madarat rejti Fekete István regényeiben a Kele név. 16. „Lüke” Aladár apjának neve. 17. Álomszuszek ember jelzője. 18. Láthatatlan lény, ártó vagy segítő hatalom. 19. A Négyszögletű Kerek Erdő írója. 20. Hófehérke „kedvenc” gyümölcse.